

BION w bankach – mapa klas ryzyka i ich definicje

Ryzyko kredytowe – ryzyko nieoczekiwanego niewykonania zobowiązania lub pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania.

Ryzyko kontrahenta – ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta.

Ryzyko koncentracji – ryzyko pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania w wyniku uzależnienia się (braku dywersyfikacji) lub nadmiernej ekspozycji wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych.

Ryzyko inwestycji w podmioty zależne – ryzyko utraty wartości zaangażowania kapitałowego i straty z tytułu zobowiązania wsparcia podmiotu zależnego.

Ryzyko rynkowe – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku).

Ryzyko kursowe – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku w rezultacie wrażliwości na zmiany kursów walut.

Ryzyko stóp procentowych – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany stóp procentowych.

Ryzyko cen towarów – ryzyko utraty wartości aktywów lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany cen towarów.

Ryzyko cen instrumentów – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub negatywnej zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany cen instrumentów finansowych.

Ryzyko płynności – ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań w wyniku niedopasowania przepływów finansowych.

Ryzyko niedopasowania aktywów i pasywów – ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań wynikające z rozbieżności w wysokości i czasie przepływów finansowych wynikających z zapadalności aktywów i wymagalności zobowiązań.

Ryzyko rozliczenia – ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na ograniczenia w transferze środków finansowych.

Ryzyko koncentracji – ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na uzależnienie się (brak dywersyfikacji) lub nadmierną ekspozycję wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych.

Ryzyko opcji – ryzyko nie wywiązania się z bieżących zobowiązań ze względu na prawo kontrahenta do zmiany wysokości i terminów przepływów pieniężnych.

Ryzyko operacyjne – ryzyko wystąpienia straty związane z niedostateczną efektywnością działań ludzi, systemów, procesów zachodzących w podmiocie (również przy ich wdrażaniu) oraz czynnikami zewnętrznymi.

Ryzyko technologiczne i techniczne – ryzyko zakłóceń działalności podmiotu wskutek zaburzeń pracy systemów teleinformatycznych i informacyjnych.

Ryzyko outsourcingu – ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania podmiotu, jego majątku lub pracowników.

Ryzyko nadużyć/defraudacji – ryzyko związane ze świadomym działaniem na szkodę podmiotu przez jego pracowników lub osoby trzecie.

Ryzyko prania brudnych pieniędzy – ryzyko poniesienia strat w wyniku zamieszania w proceder prania brudnych pieniędzy prowadzony przez klientów, pośredników lub pracowników.

Ryzyko bezpieczeństwa – ryzyko zakłócenia funkcjonowania podmiotu lub strat finansowych w wyniku niedostatecznej ochrony jego zasobów i informacji.

Ryzyko zdarzeń zewnętrznych (ciągłości działania) – ryzyko braku możliwości prowadzenia działalności przez podmiot lub poniesienia strat w wyniku zdarzeń nadzwyczajnych takich jak trzęsienia ziemi, pożary, powodzie, akty terroru, brak dostępu do siedziby (miejsca prowadzenia działalności) lub mediów.

Ryzyko modeli – ryzyko wdrożenia nieprawidłowo zbudowanych (zdefiniowanych) modeli, taryf lub parametrów, niewłaściwego zastosowania modeli lub braku niezbędnej ich aktualizacji.

Ryzyko danych – ryzyko wynikające z wykorzystania (do budowy modeli) nieprawidłowych, niewiarygodnych lub niekompletnych danych.

Ryzyko założeń – ryzyko wynikające z założeń lub uproszczeń przyjętych przy budowaniu modeli lub ustalaniu parametrów (taryf).

Ryzyko metodologiczne – ryzyko wynikające z wykorzystania do budowy modeli, taryfikacji lub ustalania parametrów niewłaściwych narzędzi, technik lub metod (w tym statystycznych).

Ryzyko administrowania – ryzyko niewłaściwego zastosowania lub działania modeli z powodu ich nieadekwatnego monitorowania, walidacji i aktualizacji.

Ryzyko biznesowe – ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej.

Ryzyko strategiczne – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.

Ryzyko wyniku finansowego – ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.

Ryzyko otoczenia ekonomicznego – ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot.

Ryzyko regulacyjne – ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności.

Ryzyko konkurencji – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurencji) mających niekorzystny wpływ na podmiot.

Pozostałe ryzyka mogą być uwzględniane przy ocenie ryzyka operacyjnego lub umieszczone w kategorii: *inne rodzaje ryzyka*.

Ryzyko prawne – ryzyko związane ze zmianami w prawie i regulacjach, zgodnością z nimi oraz wykonalnością umów i związaną z nimi odpowiedzialnością.

Ryzyko utraty reputacji – ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku podmiotu przez klientów, kontrahentów, inwestorów, akcjonariuszy, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną.

Ryzyko podatkowe i rachunkowe – ryzyko negatywnych skutków ekonomicznych dla podmiotu z powodu niewłaściwej (nieprawidłowej) ewidencji rachunkowej, sprawozdawczości, błędnego wyznaczenia zobowiązań podatkowych podmiotu lub ich nieterminowej zapłaty.

Ryzyko produktu (skarg klientów) – ryzyko związane ze sprzedażą przez podmiot produktu (usług), który nie spełnia wymagań i potrzeb klientów, nie jest zgodny z prawem i regulacjami, generuje dodatkowe ryzyka (dla podmiotu i jego klientów), nie ma dostatecznego wsparcia w procesach zachodzących w podmiocie czy też w pracownikach.

Ryzyko kapitałowe – ryzyko wynikające z nie zapewnienia kapitału wystarczającego do absorpcji strat nieoczekiwanych.

Zarządzania kapitałem – brak kapitału adekwatnego do ryzyka prowadzonej działalności, a także strategii w zakresie planowania, struktury i źródeł pozyskiwania kapitału oraz ryzyko niewłaściwej jej realizacji (w tym nie uzyskiwania odpowiedniego wyniku finansowego).

Niewypłacalności – ryzyko obniżenia kapitału poniżej poziomu niezbędnego do pokrycia strat.

Ryzyko zarządzania – ryzyko związane z niewłaściwym zarządzaniem, złą identyfikacją i ograniczaniem ryzyka prowadzonej działalności, brakiem lub niewystarczającym działaniem kontroli wewnętrznej, nieodpowiednim stosowaniem procedur wewnętrznych lub ich nieprzestrzeganiem.

Ryzyko ciągłości procesów – ryzyko zakłóceń w funkcjonowaniu podmiotu lub nieefektywnego jego działania w wyniku niewłaściwej lub niewystarczającej organizacji procesów, ich nieciągłości, niewłaściwego podziału zadań i kompetencji lub nie zapewnienia odpowiednich zasobów do realizacji zdefiniowanych i/lub koniecznych procesów

Ryzyko zasobów ludzkich – ryzyko zakłóceń działalności podmiotu wskutek niemożności pozyskania i utrzymania pracowników i menedżerów o odpowiednich kwalifikacjach.

Ryzyko raportowania – ryzyko wynikające z braku, zakresu, niskiej wiarygodności i aktualności informacji zarządczej oraz niewłaściwie zorganizowanych procesów raportowania (w tym definicji źródeł, wykonawców i odbiorców informacji).

Ryzyko ładu korporacyjnego – ryzyko wynikające z nieadekwatnej struktury organizacyjnej i kompetencyjnej.

Ryzyko zgodności (compliance) – ryzyko wynikające z działania podmiotu niezgodne z szeroko rozumianymi normami (nie tylko prawnymi) lub konfliktu interesów.

Ryzyko kontroli wewnętrznej – ryzyko wynikające z nieadekwatnych mechanizmów kontrolnych podmiotu.

Ryzyko zarządzania podmiotami powiązanymi – ryzyko wynikające z niewłaściwego lub niedostatecznego nadzoru właścicielskiego.